

COMUNICATO n. 1573 del 25/05/2026

Fugatti: “Arbatn vor mearar baz 12 mildjü, boda soin khent gepitet vor a långa zait un boda bartn pezzarn di pintom zbisnen dar Valsugåna un da Zimbar Hoachebene”. Dar bege bart stian gespèrrt

Bege von Laaz ågeheft di arbatn zo richtanen

[Cimbro] ’Z soinda khent zuargètt an erta atz 19 von madjo di arbatn zo sichra un zo pezzra in provintziål bege n. 133 vo Monteruf boda pintet di Valsugåna pittar Zimbar Hoachebene. Arbatn boda soin khent lång gepitet un soin khent auzgemacht pittnåndar pinn lentar bosen ågeat, arbatn boda vüarn vür bazta sa iz gest khent getånt in dise lestn djardar zo betra un zo pezzra in Laaz odar azpesen khön da Kaiserjägerstrasse, hërta haltante kunt von groaz stòrege un turistege vèrt boda hatt disar bege. Di arbatn bartn khemmen zo khosta in gånztan 12.7 mildjü euro inngerichtet in zboa toaln vo 9 mildjü in gånztan, dar prodjèkt lekk vür zo macha an tunnel vor berda geat in nidarbart un zo lega a pòst sèmm boda dar Laaz geat auz aftn statål bege n. 349.

In da earst zait, vor schiar an månat, bartma no mang gian nidar un au, anvétze vo atz halbe von månat von prachant vort, zoa zo maga machan di sberarstn arbatn sichar, dar provintziål bege bart khemmen gånzt gespèrrt sin azta bartn soin verte di arbatn, ma gloabet auz pan herbest von djar 2027, pan bintar auz bartz mang soin möglich azta dar bege khemm offegetånt vor a baila zait.

“An arbat vo mearar baz 12 mildjü euro, vo disan 9 garade vor di arbatn, boda besteteget di bölle vodar Provìntz zo pezzra disa bichtege pintom zbisnen dar Valsugåna un da Zimbar Hoachebene, di Hoachebene von Simm Kamöünder un in Veneto. ’Z iz gest a långar un sberar viazo dar sèll bodaz hatt zuargètt zo venna bia zo macha dise arbatn, un an lestn di solutziongen auzgevuntet hãm gelekk panåndar alle di Kamöünder boda soin inngévånk – dise di börtar von vorsitzar vodar autonome Provìntz vo Tria Maurizio Fugatti, khött in tage boda soin khent zuargètt di arbatn - . ’Z zil iz daz sèll zo pezzra un zo macha mearar sichar di Kaiserjägerstrasse, haltante kunt von groaz stòrege un turistege vèrt vonan bege boda servirt in lentar, in geschèft un in turismo. Sichar bartz soin sber haltn gespèrrt in bege, ma di arbatn hãm gemocht khemmen gemacht un bartn innhaltn bintsche mindar baz zboa djar”.

’Z soinda gest provintziål tèknesche un funtzionér, di prodjèktistn un di firmen boda bartn machan di arbatn, dar vorsitzar con redjonål Rat Roberto Paccher di vortretar von lentar bosen ågeat: dar vorsitzar von Taolkamòu Alta Valsugana e Bersntol Andrea Fontanari, dar vortretar vor in Zimbar Toalkamòu un pürgermaistar von Folgrait Michael Rech, di pürgermaistarn vo Leve Gianni Beretta un vo Lavròu Claudio Stenghele, dar asesór vo Kalnètsch Riccardo Giacomelli dar nåige pürgermaistar vo Lusérn Matteo Nicolussi Castellan.

Di aministratör von lentar soinse alle khött kontént vor an arbat boda iz khent gepitet vor långa zait, dar pürgermaistar vo Lavròu hatt khött ke ’z izta khent gevuntet da peste solutziونغ bodada magat soin, boda

zuargitt zo maga haltn in gântz in groaz stòrege un turistge vèrt von bege un in da gelaichege zait zo pezzra di pintom pittar valsugâna. Di gelaichegen bôrta boda hatt khött dar pürgermaistar vo Lusérn o, boda hatt darzuar khött ke ditza bart sichar helvan vürzovüara soi lånt, dar asesór Giavcomelli vo Kalnètsch izzese o khött kontént von prodjèkt boda bart zuargem zo maga gian vür zo leba afte pèrng. “An arbat boda helft zo halta di famildje zo leba afte hoachebene un boda bart mang zuar machan khemmen åndre o” ditza hatta khött dar pürgermaistar vo Folgrait boda hatt o untargestricht in vèrt boda dise arbatn hãm zo pintase pinn Veneto o. Ke dar bege bart sojn bichte vor pèrng un di khesarn un vor in turismo iz khent khött von pürgermaistar vo Leve, boda hatt gevorst zo maga offetiän in bege vor a zait auz pan summar boda khint. “A strategesche arbat boda bart sojn grüntlich zo magase mövorn un vor allz daz sèll boda iz mångl vor dise lentar” asó hatta gemacht verte zo khöda dar vorsitzar Fontanari, dar vorsitzar Paccher, anvétze, hatt untarstricht ke dise sojn lai a toal vo alln in arbatn boda di Provìntz in drumauz zo traga vür in Valsugâna.

Zo zoaga bazta bart khemmen gemacht in konkrèt iztada gest dar diridjént von Dianst vor di beng un di aisanpån Carlo Benigni uantze responsabile von protzedimént vor di zboa toaln, un dar inzeniar Alessandro Pinamonti vo Apop, dirèktor von arbatn von earst toal.

Di arbatn khött S-136 “Rettifiche e allargamenti sulla SP 133 del Menador - Lotto 1 e 2” trang vürsnen bazta sa iz gest khent getånt vodar Aminstratziong aftn bege vo Monterùf, vo disan di lenst sojnse gemacht verte ’z djar 2023, balda iz khent gebetart dar bege zbisnen in kilòmetre 6+600 e 8+600 (opera S-891).

Earste toal

’Z izta khent auzgemacht pinn emtar von lentar zo macha (zbisnen in kilòmetre 7+100 un 7+450) an tunnel pittnar uantzegen korsia zo giana lai in nidarbart, lång 255 mètre. Drinn barta khemmen gemacht an uantzega korsia bait 3 mètre pitt zboa ore afte saitn. In emerdjéntz bartz mang sojn möglich azta di hilfan gian saiz nidarbart, saiz aubart. Di zboa stöll bodada sa sojn bartn khemmen gehalten un bartn sojn lai in aubart, asó bartma mang viazarn pezzar un bahémmegar, übarhaup balda iz vil trafiko.

Hèrta in earst toal khinta vürgelekk zo richta khurtze tòkkn boda sojn nidargånt un zo betra drai perikolosate khearn. In bichtegarste tòkko, zbisnen in km 6+600 un 8+600, bartnda khemmen gemacht arbatn zo betra in bege sin afte 6 mètre pitt zboa korsian bait 2,75 mètre un pitt zboa ore afte saitn, abenemmante in pèrge afta obar sait un aumachante maurn boda auhaltn in bege aft untar nidarlegante säüln pitt botümm. In tòkko zbisnen in zboa stöll bodada sojn, zo halta in stòrege vèrt bosa hãm dar bege bart stian azpe dar iz est, pittnar uantzegen korsia in aubart bait 2,5 mètre un an oro auz nå vo 1,15 mètre, pittanan åndarn oro zuar in pèrge boda bart gian nå in kròtz eppaz betar un eppaz engar.

Ma bart eppaz pezzar di stöll bodada sojn o nemmante abe in kròtz boda auzspitzart. Zuar in pèrge, sèmm boda khemmen gemacht di arbatn, dar khròtz bart khemmen gesichart legante aisrane nètzan un spèrnn auzohalta di khnottn. Di arbatn bartn khemmen gemacht verte nidarlegante auz nå kordonate pitt botümm zuar in pèrge, un guardrail zuar in tal.

Dar prodjèkt iz khent gemacht von inzeniar Paolo Nicolussi Paolaz von Dianst vor di beng un di aisanpån. Di arbatn sojn khent zuargètt in an khnopf firmen boda innvånk di Casarotto Spa vo Castel Ivano (boda vüart in khnopf) un Ipogeo Srl vo Seren del Grappa, boda hãm inngètt zo macha di arbat mindrante vo 6,008%, asó in gântzan, drinn pitt bazta ågeat di sicharom o, bartz khostn 8.081.983,16 euro. Zo macha verte di arbatn bartnda sojn mångl 560 tang nå un nå.

Zboate toal

Zo macha verte zo pezzra in Laaz barta khemmen gemacht a umkhear auzant bait 34 mètre boda bart machan mearar sichar di kreuzung zbisnen in provintziäl bege n. 133 un in statäl bege n. 349 boda vüart zuar Lavròu-Folgrait.

Dar prodjèkt iz khent gemacht von djòmetre Walter Nicolussi Zatta un Marco Valentini von Dianst vor di beng un di aisanpån. Di arbatn sojn khent zuargètt dar firma Zortea srl vo Castelnuovo boda hatt ingètt mindrante von 7,426%, in gântzan 858.565,10 euro, vo disan 25.400 vor di siacharom. Zo macha verte di arbatn bartnda sojn mångl 168 tang.

Baz ’z bart khostn in gântzan

In gântzan di zboa toaln bartn khemmen zo khosta (drinn pitt augeln, unvorgesegate sachandarn, esproprie, anschluzz un asó vort) 12.750.000 euro.

Spèrrn

In earst månat, sin atz 19 von prachant aftn provintziàl bege n. 133 bartma mang gian nidar odar au auzbèkslantese, anvétze dar provintziàl bege 133 dir (zuar leve) bart soin gântz gespèrrt.

Von 19 von prachant vort, dar gântz provintziàl bege n. 133 bart stian gespèrrt sin balda bartn soin verte di arbatn ma gloabet sin in bintmånat 2027, auz baz vor bintsche zait auz pan bintar.

Zo macha verte pellar un zo maga arbatn aftz mearare tòkkn in da gelaichege zait bartma arbatn padar nacht o.

Foto un film von prèss Amt

Download [da](#)

Übarsetzt von Schaltarle vor di zung von Toalkamou vodar Zimbar Hoachebene

(cdt)